

Fiche 1: Richtlijn bevordering aandeelhoudersbetrokkenheid

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2007/36/EG wat het bevorderen van de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders betreft en van Richtlijn 2013/34/EU wat bepaalde onderdelen van de verklaring inzake corporate governance betreft

Datum ontvangst Commissiedocument

10 april 2014

Nr. Commissiedocument

COM(2014) 213

Prelex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=1041890

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board

SWD 2014(127)

SEC 2014 (237)

Behandelingstraject Raad

Raad voor Concurrentievermogen

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Veiligheid en Justitie, in nauwe samenwerking met het Ministerie van Financiën

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) Rechtsbasis

Het voorstel is gebaseerd op artikel 50 en artikel 114 VWEU.

b) Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement

Gekwalificeerde meerderheid in de Raad en medebeslissingsrecht van het Europees Parlement (gewone wetgevingsprocedure)

c) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Het voorstel bevat uitvoeringshandelingen ter nadere bepaling van:

- de voorschriften betreffende de doorgifte van informatie ten behoeve van de identificatie van aandeelhouders;
- de voorschriften betreffende de doorgifte van informatie ten behoeve van aandeelhouders;
- de voorschriften voor het bevorderen van de uitoefening van aandeelhoudersrechten;
- de gestandaardiseerde presentatie van de informatie in het beloningsverslag.

2. Samenvatting BNC-fiche

- *Korte inhoud voorstel*

De Europese Commissie stelt voor om 1) institutionele beleggers en vermogensbeheerders te verplichten hun beleggingsstrategie en op basis van 'pas toe of leg uit' hun beleid inzake aandeelhoudersbetrokkenheid openbaar te maken en vermogensbeheerders te verplichten informatie te verschaffen aan institutionele beleggers; 2) de inspraak van aandeelhouders op de beloning te vergroten en beursvennootschappen te verplichten om over hun beloningsbeleid en over de beloning van individuele bestuurders gedetailleerde en gebruikersvriendelijke informatie te verschaffen en het beloningsverslag op te nemen in de corporate governance verklaring; 3) beursvennootschappen te verplichten om bepaalde transacties met verbonden partijen aan de goedkeuring van aandeelhouders te onderwerpen en kleinere transacties openbaar te maken vergezeld van een verslag van een onafhankelijke derde; 4) volmachtadviseurs te verplichten om te zorgen voor juiste en betrouwbare stemadviezen die niet door belangenconflicten zijn beïnvloed; 5) tussenpersonen te verplichten de naam en contactgegevens van aandeelhouders aan de vennootschap door te geven.

- *Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel*

De rechtsgrondslag is artikel 50 en artikel 114 VWEU. Het kabinet acht dit een juiste rechtsgrondslag. Het kabinet beoordeelt de subsidiariteit positief en de proportionaliteit op onderdelen negatief. Het voorstel bevat bijvoorbeeld gedetailleerde voorschriften voor institutionele beleggers en vermogensbeheerders en voor het beloningsbeleid en het beloningsverslag. Het kabinet meent dat de richtlijn zich zou moeten beperken tot de hoofdzaken en de concrete uitwerking kan laten aan nationale opstellers van corporate governance codes. Het kabinet beoordeelt voorts de proportionaliteit van het voorstel negatief op het onderdeel van de volmachtadviseurs. Het past niet om, vooruitlopend op de evaluatie van de gedragscode door ESMA, met bindende Europese regels te komen. Ten aanzien van de transacties met verbonden partijen staat voor het kabinet nog niet vast of er sprake is van een probleem. Zo lang dit niet vaststaat, beoordeelt het kabinet de proportionaliteit van de voorschriften inzake de transacties met verbonden partijen als negatief.

- *Implicaties/risico's/kansen*

Het voorstel leidt tot een gelijk spelveld voor aandeelhouders in Europese beursvennootschappen en bevordert de langetermijngerichtheid van beursvennootschappen en hun aandeelhouders. Het risico is dat het voorstel gedetailleerde voorschriften bevat, zonder tot wezenlijke gedragsverandering te leiden.

- *Nederlandse positie*

Het kabinet steunt in grote lijnen de doelstellingen van het richtlijnvoorstel. Het kabinet acht het van belang dat een gelijk speelveld in de EU wordt bewerkstelligd voor aandeelhouders. Het kabinet steunt een grensoverschrijdende regeling voor de identificatie van en doorgifte van informatie aan aandeelhouders. Ten aanzien van de transparantie van institutionele beleggers en vermogensbeheerders steunt het kabinet de insteek van de Commissie dat zij hun betrokkenheid bij de ondernemingen waarin zij investeren inzichtelijk maken. Het kabinet meent dat er meer vrijheid aan lidstaten zou moeten worden gelaten over de precieze vormgeving hiervan. Het kabinet steunt het doel om de onafhankelijkheid van volmachtadviseurs te bevorderen, maar meent dat eerst gezien moet worden hoe de momenteel in ontwikkeling zijnde gedragscode voor volmachtadviseurs zal functioneren. Het kabinet steunt het vergroten van de invloed van aandeelhouders op het beloningsbeleid van bestuurders. Het kabinet onderschrijft ook het belang van het inzichtelijk maken van de verhouding van de beloning van bestuurders tot die van werknemers. Het kabinet steunt op dit punt daarom uit oogpunt van gelijk speelveld het voorstel van de Commissie. Het kabinet acht het niet passend om aandeelhouders daarnaast de bevoegdheid toe te kennen om over de uitvoering van dat beleid te stemmen. In algemene zin zal de Nederlandse inzet zijn om de regeldruk en administratieve lasten voor het bedrijfsleven zoveel mogelijk te beperken en de privacy van aandeelhouders voldoende te waarborgen.

3. Samenvatting voorstel

- *Inhoud voorstel*

In het Actieplan: Europees vennootschapsrecht en corporate governance – een modern rechtskader voor meer betrokken aandeelhouders en duurzamere ondernemingen (COM(2012) 740) heeft de Europese Commissie de herziening van de richtlijn betreffende de uitoefening van bepaalde rechten door aandeelhouders aangekondigd, teneinde meer transparantie en grotere aandeelhoudersbetrokkenheid te bereiken. Het voorstel strekt tot de verwezenlijking van de volgende doelstellingen:

- 1) Vergroten van de mate en kwaliteit van de betrokkenheid van aandeelhouders met de vennootschappen waarin wordt belegd, door a) institutionele beleggers en vermogensbeheerders te verplichten hun beleggingsstrategie openbaar te maken en b) door op basis van 'pas toe of leg uit' tevens hun beleid inzake aandeelhoudersbetrokkenheid openbaar te maken en c) door vermogensbeheerders te verplichten informatie te verschaffen aan institutionele beleggers;
- 2) Tot stand brengen van een sterkere relatie tussen beloning en prestaties van bestuurders van beursvennootschappen, door a) de inspraak van aandeelhouders op de beloning te vergroten en b) door beursvennootschappen te verplichten om over hun beloningsbeleid en over de beloning van individuele bestuurders gedetailleerde en gebruikersvriendelijke informatie te verschaffen en c) door het beloningsverslag op te nemen in de corporate governance verklaring;

- 3) Vergroten van de transparantie van transacties met verbonden partijen en verbeteren van de zeggenschap van aandeelhouders over dergelijke transacties door a) beursvennootschappen te verplichten om bepaalde transacties aan de goedkeuring van aandeelhouders te onderwerpen en b) door kleinere transacties openbaar te maken vergezeld van een verslag van een onafhankelijke derde;
- 4) Waarborgen van de onafhankelijkheid en kwaliteit van het advies van volmachtadviseurs door hen te verplichten adequate maatregelen te nemen om te zorgen voor juiste en betrouwbare stemadviezen die niet door belangenconflicten zijn beïnvloed;
- 5) Bevorderen van het uitoefenen van stemrechten en de doorgifte van grensoverschrijdende informatie binnen de gehele beleggingsketen, in het bijzonder door identificatie van aandeelhouders door tussenpersonen te verplichten de naam en contactgegevens van aandeelhouders aan de vennootschap door te geven.

- *Impact assessment Commissie*

De Commissie heeft bij de effectbeoordeling de volgende vijf hoofdproblemen vastgesteld:

- 1) Onvoldoende betrokkenheid van institutionele beleggers en vermogensbeheerders;
- 2) Onvoldoende relatie tussen beloning en prestatie van bestuurders;
- 3) Te weinig toezicht van aandeelhouders op transacties met verbonden partijen;
- 4) Onvoldoende transparantie van volmachtadviseurs;
- 5) Het uitoefenen van rechten die voortvloeien uit effecten, is moeilijk en kostbaar voor beleggers.

De Commissie meent dat de genoemde tekortkomingen in het algemeen leiden tot een minder optimale corporate governance en het risico van suboptimale en/of extreem op de korte termijn gerichte managementbeslissingen, waardoor mogelijkheden verloren gaan om te komen tot betere financiële prestaties en minder grensoverschrijdende beleggingen worden aangetrokken.

De Commissie komt na beoordeling van de verschillende beleidsopties tot de conclusie dat de gekozen beleidsopties het beste beantwoorden aan de gestelde doelen zonder tot onevenredig grote lasten te leiden.

Volgens de Commissie zijn de kosten en baten van het voorstel moeilijk kwantificeerbaar. Volgens de effectbeoordeling zou de verklaring van getrouwheid van een onafhankelijke adviseur over transacties met verbonden partijen de hoogste kostenpost vormen. De Commissie schat in dat de kosten maximaal 2500 tot 5000 euro per verklaring bedragen.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid

Artikel 50 en artikel 114 VWEU. Artikel 50 lid 2(g) voorziet in de bevoegdheid van de EU om coördinerende maatregelen te nemen betreffende de bescherming van de belangen van deelnemers in vennootschappen en andere belanghebbenden, teneinde die bescherming overal in de EU gelijkwaardig te maken. Artikel 114 is de rechtsgrond voor de onderlinge aanpassing van de wettelijke

en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten die de instelling en de werking van de interne markt betreffen. Nederland kan zich vinden in deze rechtsgrondslagen.

b) Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Het kabinet beoordeelt de subsidiariteit van het voorstel positief. Een groot deel van de aandelen van Nederlandse beursvennootschappen wordt gehouden door buitenlandse beleggers en omgekeerd zijn Nederlandse (institutionele) beleggers voor een groot deel buiten Nederland actief. Met het voorstel wordt een gelijk speelveld voor aandeelhouders gecreëerd en wordt de werking van de stemketen verbeterd.

Het kabinet beoordeelt de proportionaliteit van het voorstel op onderdelen negatief. Het voorstel bevat bijvoorbeeld gedetailleerde voorschriften voor institutionele beleggers en vermogensbeheerders en voor het beloningsbeleid en het beloningsverslag. Het kabinet meent dat de richtlijn zich zou moeten beperken tot de hoofdzaken en de concrete uitwerking kan laten aan nationale opstellers van corporate governance codes. Zo wordt enige mate van flexibiliteit behouden, waardoor de bij de vennootschap betrokkenen kunnen inspelen op nationale en internationale ontwikkelingen. Het kabinet beoordeelt voorts de proportionaliteit van het voorstel negatief op het onderdeel van de volmachtadviseurs. Thans wordt op aandringen van ESMA een vorm van zelfregulering door middel van een Code of Conduct door de volmachtadviseurs ontwikkeld en ingevoerd.¹ Deze wordt binnen 2 jaar door ESMA geëvalueerd. Het past niet om vooruitlopend op deze evaluatie met bindende Europese regels te komen. Ten aanzien van de transacties met verbonden partijen staat voor het kabinet nog niet vast of er sprake is van een probleem. Zo lang dit niet vaststaat, beoordeelt het kabinet de proportionaliteit van de voorschriften inzake de transacties met verbonden partijen als negatief.

c) Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Het kabinet beoordeelt de voorgestelde uitvoeringshandelingen ter nadere bepaling van de voorschriften betreffende de doorgifte van informatie ten behoeve van de identificatie van aandeelhouders, de voorschriften betreffende de doorgifte van informatie ten behoeve van aandeelhouders en de voorschriften voor het bevorderen van de uitoefening van aandeelhoudersrechten als noodzakelijk om een Europees gelijk speelveld te creëren en tegelijkertijd slagvaardigheid te behouden. Met het oog op de administratieve lastendruk zal het kabinet er wel voor pleiten dat deze uitvoeringshandelingen zich zullen beperken tot enkel de verstrekking van de noodzakelijke informatie voor de uitvoering van de verplichtingen opgenomen in het richtlijnvoorstel. Het kabinet acht de voorgestelde uitvoeringshandelingen inzake de gestandaardiseerde presentatie van de informatie in het beloningsverslag noodzakelijk noch wenselijk, gelet op het behoud van enige mate van flexibiliteit.

¹ Zie ESMA rapport van 19 februari 2013: <http://www.esma.europa.eu/system/files/2013-84.pdf>.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

N.v.t.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

N.v.t.

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

N.v.t.

d) Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger

Volgens de Commissie zijn de kosten en baten van het voorstel moeilijk kwantificeerbaar. Ten aanzien van de transparantie van institutionele beleggers en vermogensbeheerders over hun stembeleid en betrokkenheid worden de kosten voor institutionele beleggers en vermogensbeheerders met betrekking tot de publicatie van het stembeleid ingeschat op 600 tot 1000 euro per jaar, de kosten van publicatie van uitgebrachte stemmen op geaggregeerd niveau op 500 euro. Ten aanzien van het beloningsbeleid worden de kosten voor beursvennootschappen ingeschat op 525 tot 1050 euro en het beloningsverslag op 600 tot 1000 euro. De Commissie schat de kosten voor beursvennootschappen verbonden aan de verklaring van getrouwheid van een onafhankelijke adviseur over transacties met verbonden partijen op 2500 tot 5000 euro per verklaring.

Nederland heeft al wettelijke voorschriften voor de transparantie van institutionele beleggers over hun stembeleid.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Het voorstel noopt tot aanpassing van boek 2 BW, de Wet giraal effectenverkeer en de Wet op het financieel toezicht.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

De Commissie stelt een omzettingstermijn van de richtlijn van 18 maanden voor. Het kabinet acht deze termijn te kort en zal inzetten op 24 maanden.

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

Het voorstel bevat geen evaluatie-/horizonbepaling. Het kabinet acht een evaluatiebepaling wenselijk.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) Uitvoerbaarheid

Het kabinet heeft op dit moment nog onvoldoende inzicht in eventuele problemen met de uitvoerbaarheid. Het kabinet voorziet mogelijk problemen met de uitvoerbaarheid, gezien onduidelijkheden ten aanzien van de definitiebepalingen.

b) Handhaafbaarheid

Het kabinet voorziet mogelijk problemen met de handhaafbaarheid van de transparantieplichtingen voor volmachtadviseurs. Volmachtadviseurs zijn niet vergunningplichtig en ze staan niet onder toezicht van een nationale of internationale toezichthouder.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

N.v.t.

9. Nederlandse positie

Het kabinet steunt in grote lijnen de doelstellingen van het richtlijnvoorstel. Het kabinet acht het van belang dat een gelijk speelveld in de EU wordt bewerkstelligd voor aandeelhouders. Het kabinet steunt een grensoverschrijdende regeling voor de identificatie van en doorgifte van informatie aan aandeelhouders. Er is hier sprake van een grensoverschrijdend probleem dat nationaal niet voldoende kan worden opgelost. Het voorstel komt op verschillende punten overeen met de reeds bestaande nationale regeling voor identificatie van aandeelhouders in de Wet giraal effectenverkeer. Het kabinet zal bij zijn inzet oog houden voor de overwegingen die aan de orde zijn gekomen tijdens de parlementaire behandeling van het desbetreffende wetsvoorstel, waaronder de privacy van kleine aandeelhouders. Het kabinet steunt de insteek van de Commissie dat institutionele beleggers en vermogensbeheerders hun betrokkenheid bij de ondernemingen waarin zij investeren, inzichtelijk maken. Het kabinet meent dat er meer vrijheid aan lidstaten zou moeten worden gelaten over de precieze vormgeving hiervan om de effectieve betrokkenheid van aandeelhouders bij de ondernemingen te stimuleren. Het kabinet betwijfelt of vermogensbeheerders die door aandeelhouders worden ingeschakeld, een zelfstandige rol in de corporate governance moet worden gegeven. Het kabinet meent dat het aan de aandeelhouder is om naar eigen inzicht te stemmen. Indien de aandeelhouder gebruik maakt van tussenpersonen, is het aan de aandeelhouder om dit inzicht aan de tussenpersoon mee te geven. Het kabinet steunt het doel om de onafhankelijkheid van volmachtadviseurs te bevorderen, maar meent dat eerst bezien moet worden hoe de momenteel in ontwikkeling zijnde gedragscode voor volmachtadviseurs zal functioneren. Het kabinet steunt het vergroten van de invloed van aandeelhouders op het beloningsbeleid van bestuurders. In Nederland stelt de aandeelhoudersvergadering het bezoldigingsbeleid van bestuurders vast, waarmee bovenmatige beloning van bestuurders en/of de beloning die aanzet tot het nemen van onverantwoorde risico's kan worden tegengegaan. In dat licht onderschrijft het kabinet ook het belang van het inzichtelijk maken van de verhouding van de beloning van bestuurders tot die van werknemers. Het kabinet steunt op dit punt daarom uit oogpunt van gelijk speelveld het voorstel van de Commissie. Het kabinet acht het niet passend om aandeelhouders daarnaast de bevoegdheid toe te kennen om over de uitvoering van dat beleid te stemmen. In algemene zin zal de Nederlandse inzet erop gericht zijn om de regeldruk en administratieve lasten voor het bedrijfsleven zoveel mogelijk te beperken en de privacy van aandeelhouders voldoende te waarborgen.

Fiche 2: Aanbeveling over kwaliteit van de rapportage over corporate governance ('pas toe of leg uit')

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Aanbeveling van de Commissie van 9 april 2014 over de kwaliteit van de rapportage over corporate governance („pas toe of leg uit“)

Datum ontvangst Commissiedocument

10 april 2014

Nr. Commissiedocument

(2014/208/EU)

Prelex

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1398680240360&uri=CELEX:32014H0208>

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

SDW (2014)126

SDW (2014)127

Behandelingstraject Raad

Niet van toepassing

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken, in nauwe samenwerking met het ministerie van Veiligheid en Justitie en het Ministerie van Financiën

2. Essentie voorstel

Huidige situatie: corporate governance verklaring

Deze aanbeveling van de Commissie is een aanvulling op de verplichting voor beursvennootschappen in de EU om een corporate governance verklaring in hun jaarverslag op te nemen. Deze verplichting is opgenomen in Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013. De corporate governance verklaring moet essentiële informatie bevatten over de corporate governance

van de onderneming, zoals informatie over de corporate governance code(s) die voor de onderneming geldt (gelden), de interne controle- en risicobeheersystemen en de rechten van aandeelhouders.

Bij gebruik van een corporate governance code moet de onderneming de code volgens Richtlijn 2013/34/EU aan de hand van het 'pas toe of leg uit' principe naleven. De richtlijn schrijft voor dat de corporate governance verklaring een toelichting bevat waarbij de delen van de code waarvan de onderneming afwijkt met redenen worden omkleed, ofwel 'pas toe of leg uit'.

Aanbeveling: extra informatie in de corporate governance verklaring en kwaliteit van de uitleg bij 'pas toe of leg uit'

De Commissie geeft aan dat het 'pas toe of leg uit' principe brede steun krijgt van ondernemingen, investeerders en regelgevers als een nuttig instrument voor corporate governance maar dat in de praktijk blijkt dat er enkele tekortkomingen zijn in de manier waarop dit beginsel wordt toegepast. Het betreft hier met name de kwaliteit van de door de ondernemingen verstrekte toelichting wanneer zij afwijken van corporate governance codes. Het doel van deze aanbeveling is een leidraad te bieden voor ondernemingen en hen bij te staan bij de verbetering van de kwaliteit van hun rapportage over corporate governance. Gezien de uiteenlopende rechtstradities en benaderingen, bieden deze aanbevelingen volgens de Commissie een algemeen kader dat verder ontwikkeld en aangepast kan worden aan de specifieke nationale context.

Extra informatie over corporate governance

Om de transparantie voor aandeelhouders, investeerders en andere belanghebbenden verder te vergroten stelt de Commissie dat ondernemingen ook moeten beschrijven hoe zij de aanbevelingen van de toepasselijke corporate governancecode over de aspecten die het belangrijkste zijn voor de aandeelhouders, hebben toegepast. Het 'pas toe of leg uit principe' wordt hiermee veranderd omdat ondernemingen nu ook gevallen van toepassing specifiek moeten gaan toelichten. De Commissie geeft hierbij aan dat de informatie voldoende duidelijk, accuraat en volledig moet zijn om aandeelhouders, investeerders en andere belanghebbenden in staat te stellen een goed inzicht te verwerven in de wijze waarop de onderneming wordt bestuurd. Bovendien zou daarin moeten worden verwezen naar de specifieke kenmerken en situatie van de onderneming, zoals de grootte, de structuur of het eigenaarschap, of alle andere relevante kenmerken van de onderneming. De informatie zou systematisch op de website van de onderneming aanwezig moeten zijn.

Kwaliteit van de uitleg

De Commissie beveelt aan dat ondernemingen specifiek moeten aangeven van welke codebepalingen zij afwijken. Voor elke afzonderlijke afwijking moeten beursondernemingen:

- a) uitleggen op welke wijze de onderneming is afgeweken van een aanbeveling;
- b) de redenen opgeven voor de afwijking;

c) beschrijven hoe de beslissing om van de aanbeveling af te wijken, binnen de onderneming tot stand is gekomen;

d) wanneer de afwijking in de tijd beperkt is, aangeven wanneer de onderneming voornemens is een specifieke aanbeveling na te leven;

e) in voorkomend geval, de maatregel beschrijven die is genomen als alternatief voor het naleven van de aanbeveling en uiteenzetten hoe die maatregel de onderliggende doelstelling van de specifieke aanbeveling of van de code als geheel bereikt, of verduidelijken hoe hij bijdraagt tot een goede corporate governance van de onderneming.

De toelichting bij afwijkingen moet duidelijk worden vermeld in de corporate governance verklaring, op zo'n manier dat deze voor aandeelhouders, investeerders en andere belanghebbenden gemakkelijk te vinden is.

Efficiënte controle en rapportage richting Europese Commissie

Tot slot dient op nationaal niveau efficiënte controle plaats te vinden, binnen het kader van de bestaande controleregelingen, om ondernemingen aan te moedigen de toepasselijke corporate governance code toe te passen of afwijkingen ervan beter toe te lichten. De lidstaten wordt gevraagd deze aanbeveling onder de aandacht te brengen van de instanties die verantwoordelijk zijn voor de nationale corporate governance codes, beursgenoteerde ondernemingen en andere betrokken partijen. De lidstaten wordt verzocht de Commissie uiterlijk 13 april 2015 in kennis te stellen van de maatregelen die overeenkomstig deze aanbeveling zijn genomen, zodat de Commissie in staat is de situatie te volgen en te evalueren.

3. Wat is de Nederlandse grondhouding ten aanzien van de bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit van deze mededeling en de eventueel daarin aangekondigde concrete wet- en regelgeving? Hoe schat Nederland de financiële gevolgen in, alsmede de gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten?

Bevoegdheidsvaststelling

Het voorstel is gebaseerd op artikel 292 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU). Op grond van dit artikel heeft de Commissie de bevoegdheid om aanbevelingen vast te stellen. De Nederlandse grondhouding ten aanzien van de bevoegdheidsvaststelling is dan ook positief.

Subsidiariteit

De Nederlandse grondhouding over de subsidiariteit van het voorstel is positief. Het kabinet acht een zeker level playing field ten aanzien van verslaglegging over corporate governance wenselijk. Het kabinet steunt ook dat de verslaglegging op basis van het 'pas toe of leg uit' principe dient te geschieden. Daarom steunt het kabinet een Europese aanbeveling waarin aandacht wordt gevraagd voor de werking van het 'pas toe of leg uit' principe.

Proportionaliteit

De Nederlandse grondhouding over de proportionaliteit van het voorstel is op onderdelen positief en op onderdelen negatief. De aanbeveling heeft als doel een leidraad te bieden voor ondernemingen en hen bij te staan bij de verbetering van de kwaliteit van hun rapportage over corporate governance. De Commissie geeft aan dat, gezien de uiteenlopende rechtstradities en benaderingen, de aanbeveling een algemeen kader biedt dat verder kan worden ontwikkeld en aangepast aan de specifieke nationale context. Dit doel kan het kabinet onderschrijven maar acht tegelijkertijd ruimte voor maatwerk van belang. Het kabinet meent eveneens dat door een dergelijk kader te hanteren een betere horizontale vergelijkbaarheid van de rapportage over corporate governance ontstaat.

Financiële consequenties

Ondernemingen die de aanbevelingen zullen toepassen, zullen hiervoor kosten maken met betrekking tot de extra informatie die bedrijven moeten verstrekken over hun corporate governance. Voor overheden zijn er geen financiële consequenties voorzien. Eventuele budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van de beleidsverantwoordelijke departementen, conform de regels van de budgetdiscipline.

Inschatting van de gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

In de aanbeveling worden geen dwingende regels gesteld. Desondanks zullen ondernemingen die aan de leidraad van de Commissie willen voldoen, te maken krijgen met extra nalevingskosten.

4. Nederlandse positie

Nederland staat positief tegenover de boodschap die de Commissie uitdraagt over het belang van een kwalitatief goed werkend systeem van 'pas toe of leg uit' bij het gebruik van corporate governance codes in Europa. Een gelijk speelveld op het gebied van de verslaglegging van corporate governance acht het kabinet wenselijk. Het vraagstuk van de kwaliteit van de uitleg bij afwijking van een bepaling uit een corporate governance code leeft in Europa en ook in Nederland.

In Nederland speelt de Nederlandse Monitoring Commissie Corporate Governance Code een essentiële rol in het toezien op de naleving van de corporate governance code. Deze Monitoring Commissie kan aanbevelingen geven over de kwaliteit van de uitleg. De aanbeveling van de Europese Commissie ten aanzien van het 'pas toe of leg uit'- principe is op punten al in lijn met de geest van de eerder gegeven guidance van Nederlandse Monitoring Commissie. De Monitoring Commissie zou deze Europese aanbeveling mee kunnen nemen in haar activiteiten. Het kabinet zal deze aanbeveling in elk geval onder de aandacht brengen bij de Monitoring Commissie.

Nederlandse Monitoring Commissie Corporate Governance Code

Het kabinet vindt dat marktpartijen een eigen verantwoordelijkheid dragen voor een kwalitatief goede uitleg in het kader van het 'pas toe of leg uit'-principe. In Nederland speelt de Nederlandse Monitoring Commissie Corporate Governance Code een essentiële rol bij de naleving van de code en de kwaliteit daarvan. De Monitoring Commissie Corporate Governance Code heeft de afgelopen jaren in haar rapportages benadrukt dat het belangrijk is dat ondernemingen een heldere en volledige verantwoording geven als zij van de corporate governance code afwijken. Hiertoe heeft zij een aantal aanbevelingen gedaan. De volgende categorieën van uitleg volstaan volgens deze aanbevelingen *niet* als naleving van de code (er wordt onvoldoende uitleg gegeven):

- Enkel melden dat er een eigen regeling is. Gemotiveerd moet worden aangegeven waarom de eigen regeling nodig is en hoe deze aansluit bij het betreffende principe in de Code.
- Als er sprake is van een tijdelijke afwijking en er wordt (na een jaar) niet aangegeven wanneer wordt verwacht dat deze afwijking eindigt.
- Wanneer een bepaling niet één op één wordt toegepast en alleen wordt aangegeven wat daarvoor in de plaats wordt gedaan zonder nadere motivering.
- Aangegeven dat van geval tot geval beoordeeld wordt of de code toegepast zal worden.

De aanbeveling van de Europese Commissie sluit grotendeels aan bij de geest van de aanbevelingen van de Monitoring Commissie maar gaat op onderdelen verder dan de Nederlandse aanbevelingen. De Monitoring Commissie heeft in haar werkprogramma 2014, dat zij op 1 mei heeft gepubliceerd, aangegeven aandacht te zullen besteden aan de kwaliteit van de uitleg, mede gezien in het licht van de evaluatie van de code die zij dit jaar is gestart. Hierbij zou de Monitoring Commissie wat het kabinet betreft ook de aanbeveling van de Europese Commissie kunnen betrekken.

Extra informatie betreffende corporate governance

De Commissie vraagt ondernemingen melding te maken van hoe zij de codebepalingen die het belangrijkste zijn voor de aandeelhouders hebben toegepast. Het 'pas toe of leg uit principe' wordt hiermee veranderd omdat ondernemingen nu ook gevallen van toepassing specifiek moeten gaan toelichten. Het kabinet meent dat het goed is dat er tussen ondernemingen en hun aandeelhouders ruimte is om de belangrijke governance elementen te bespreken. Aandeelhouders kunnen in het licht

van het vaststellen van de jaarrekening aangeven wat zij missen in de verslaglegging en hoe zij het pas toe of leg uit principe uitgevoerd willen zien.

De Commissie stelt tevens voor dat beursondernemingen moeten verwijzen naar de specifieke kenmerken en situatie van de onderneming, zoals de grootte, de structuur of het eigenaarschap. Het kabinet begrijpt dat deze informatie in het bijzonder relevant is in het kader van een uitleg bij afwijking van een codebepaling.

Kwaliteit van de uitleg

Het kabinet is van mening dat een uitleg zodanig moet worden vormgegeven dat de lezer goed kan begrijpen waarom een onderneming heeft overwogen om af te wijken van een corporate governance best practice. Deze aanbeveling draagt bij aan een eenvormige en vergelijkbare weergave van de uitleg bij afwijkingen van de code. Deze aanbeveling biedt hiervoor een goed kader.

Fiche 3: Mededeling innovatie in de blauwe economie

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Mededeling innovatie in de blauwe economie: het werkgelegenheids- en groeipotentieel van onze zeeën en oceanen benutten

Datum ontvangst Commissiedocument

12 mei 2014

Nr. Commissiedocument

COM (2014) 254

Pre-lex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=1041945

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

n.v.t.

Behandelingstraject Raad

Raad Algemene Zaken

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

2. Essentie voorstel

Om de blauwe groei strategie voor duurzame ontwikkeling van de zee en kust tot stand te laten komen constateert de Europese Commissie dat er op het gebied van innovatie nog steeds te weinig samenwerking is tussen de overheids- en de particuliere sector. Kennisintensieve sectoren hebben niet alleen te kampen met het onvermogen om onderzoeksresultaten in producten en diensten te vertalen, maar ook met een steeds groter wordende vaardigheidskloof. De Commissie zal daarom onderzoeken welke maatregelen er op communautair niveau kunnen worden genomen om de volgende problemen die zich specifiek in de blauwe economie voordoen, aan te pakken:

- hiaten in kennis en gegevens met betrekking tot de toestand van onze oceanen, de hulpbronnen in de zeebodem, de mariene biotechnologie (gebruik van algen en wieren voor bijvoorbeeld cosmetica en medicijnen) en de risico's voor leefgebieden in het mariene milieu (habitats) en ecosystemen;
- ongecoördineerde onderzoeksinspanningen in de mariene en maritieme wetenschappen, waardoor interdisciplinaire studie wordt belemmerd en technologische doorbraken op het gebied van belangrijke technologieën en in innovatieve bedrijfstakken worden vertraagd;
- tekorten aan wetenschappers, ingenieurs en geschoolde arbeidskrachten die in staat zijn om nieuwe technologieën in het mariene milieu toe te passen.

De Commissie stelt 5 acties voor om bij te dragen aan het overbruggen van de geïdentificeerde kloof.

1. Opzetten van een proces om mariene gegevens beter toegankelijk, interoperabel en vrij van gebruiksbependingen te maken (gebaseerd op EMOD -het Europees Monitoring en Data netwerk-, het gegevensverzamelingskader, Copernicus en WISE-Marine – the Water Information System for Europe, voor mariene wateren). Implementatie is voorzien vanaf 2014.
2. Opleveren van een multiresolutiekaart van de gehele zeebodem van de Europese wateren per januari 2020.
3. Oprichten van een informatieplatform voor marien onderzoek voor het gehele Horizon 2020-programma, en informatie over nationaal gefinancierde mariene onderzoeksprojecten. Voor 31 december 2015.
4. Oprichting van een bedrijfs- en wetenschappelijk forum voor de blauwe economie, waarvan de eerste vergadering gehouden zal worden op de Europese Dag van de Zeevaart 2015.
5. Stimuleren van de ontwikkeling van een alliantie voor vaardigheden in de mariene sector.

3. Wat is de Nederlandse grondhouding ten aanzien van de bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit van deze mededeling en de eventueel daarin aangekondigde concrete wet- en regelgeving? Hoe schat Nederland de financiële gevolgen in, alsmede de gevolgen op het gebied van gelddruk en administratieve lasten?

Het EU-beleid op het terrein van geïntegreerd maritiem beleid kent geen expliciete rechtsbasis in het verdrag. De Commissie refereert bij de grondslag voor het geïntegreerd maritiem beleid gewoonlijk in zijn algemeenheid aan het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en in het bijzonder artikelen 42, 43(2), 91(1), 100(2), 173(3), 175, 188, 192(1), 194(2) en 195(2).

De Unie is bevoegd op te treden op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling, zonder dat de lidstaten belet worden hun bevoegdheden uit te oefenen (artikel 4, lid 3 VWEU). De Unie is bevoegd de ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten bij hun inspanningen op het gebied van hoogwaardig onderzoek en hoogwaardige technologische ontwikkeling te stimuleren (artikel 179 VWEU). Daarnaast dragen de EU en de lidstaten gezamenlijk zorg voor het versterken van het concurrentievermogen. Hiervoor heeft de Commissie met name een rol bij de coördinatie van de activiteiten in de lidstaten (artikel 181, lid 2 VWEU).

De Commissie kondigt in deze mededeling geen nieuwe wet- of regelgeving aan. Interoperabiliteit van algemene data en onderzoeksgegevens, het opleveren van een multiresolutiekaart van de gehele zeebodem van de Europese wateren zijn activiteiten die grensoverschrijdend beter vormgegeven kunnen worden. Nederland heeft daarom een positieve grondhouding voor de subsidiariteit. De mededeling kondigt geen bindende maatregelen aan, maar wil samenwerking stimuleren door bestaande onderzoeksgelden en initiatieven beter bij elkaar te brengen. Daarom heeft Nederland ook voor de proportionaliteit een positieve grondhouding.

De acties zijn reeds voorzien onder het geïntegreerd maritiem beleid van de EU en passen binnen het nieuwe meerjarige financiële kader voor de EU voor 2014-2020; onder andere via het Europees Maritiem en Visserij Fonds en Horizon 2020.

Eventuele budgettaire gevolgen voor Nederland worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline. Er worden geen gevolgen voorzien voor regeldruk en administratieve lasten.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland kan in principe instemmen met de voorgenomen inspanning van de Commissie om bij te dragen aan verbeterde samenwerking op de genoemde onderwerpen en de ondersteuning die de Commissie wil bieden om Europese middelen ten gunste te laten komen aan (deel)onderwerpen van de Blauwe Groei strategie. De voorziene integratie van informatiesystemen en bundeling van kracht voor onderzoek zijn positief en geven invulling aan de Nederlandse wens om meer te doen dan het verzamelen en weer ter beschikking stellen van data en monitoring-gegevens. Het gaat er Nederland om dat hiervan informatie en kennis beschikbaar komt die ten dienste staat aan de samenleving en bruikbaar is voor politieke besluitvorming. De punten die de Commissie identificeert en waarvoor zij acties benoemt zijn niet nieuw en in de afgelopen jaren ook door Nederland geagendeerd. De mededeling en de acties die de Commissie voorziet en aankondigt mogen er echter niet toe leiden dat de Commissie het voortouw overneemt van de lidstaten als het gaat om de uitwisseling van data en gegevens, het doen van onderzoek, het scholen van het toekomstig arbeidspotentieel en de overdracht van

kennis en expertise tussen belanghebbenden en overheden. De lidstaten dienen geconsulteerd en betrokken te blijven bij de diverse deelacties onder de vlag van mariene kennis. Alle acties van de Commissie dienen voorts binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2014-2020 te vallen en moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de EU-jaarbegroting.

Nederland zal via artikel 25 van het Europees Maritiem en Visserijfonds blijven sturen op de acties die de Europese Commissie onder de noemer van directe financiering uitvoert op het onderwerp EMODnet. Het betreffende artikel draagt er zorg voor dat de lidstaten kunnen meebeslissen over de uitgaven die de Europese Commissie wil doen met het geld voor het geïntegreerd maritiem beleid onder direct beheer. Nederland zet er op in dat EMODnet wordt uitgebreid naar functionele toepassingen voor de markt en overheden en minder de focus legt op verzamelen, koppelen en via de Europese Atlas van de zee ter beschikking stellen van (hoge resolutie kaarten van) monitoring en datagegevens. Die gegevens zouden volgens de INSPIRE afspraken al door de lidstaten worden opgeleverd. De inspanning van de Europese Commissie dient er daarom op gericht te zijn meerwaarde toe te voegen. Het Virtual Knowledge Centre in de Middellandse Zee kan als voorbeeld dienen.

Fiche 4: Verordening gastoestellen

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende gastoestellen

Datum ontvangst Commissiedocument

12 mei 2014

Nr. Commissiedocument

COM(2014) 258

Prelex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosID=1041949

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/pressure-and-gas/files/gad/publ-cons-summary_en.pdf

Behandelingstraject (Europese) Raad

Het voorstel zal worden behandeld in de raad van het concurrentievermogen.

Eerstverantwoordelijk ministerie

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) Rechtsbasis

Artikel 114 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie

b) Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement

Gewone wetgevingsprocedure, gekwalificeerde meerderheid in de Raad, medebeslissing Europees Parlement.

c) *Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen*

Het voorstel geeft de Commissie de bevoegdheid om waar nodig uitvoeringshandelingen aan te nemen, om te zorgen dat deze verordening op uniforme wijze wordt toegepast ten opzichte van aangemelde instanties die niet (langer) voldoen aan de vereisten voor aanmelding. Deze uitvoeringshandelingen in verordening (EU)nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren.

Het voorstel geeft de Commissie de bevoegdheid om waar nodig gedelegeerde handelingen aan te nemen in overeenstemming met artikel 290 VWEU, met betrekking tot de inhoud en vorm van de mededelingen van de lidstaten inzake de gasleveringsomstandigheden op hun grondgebied, zodat rekening kan worden gehouden met technische ontwikkelingen.

2. Samenvatting BNC-fiche

- Het voorstel is feitelijk een omzetting van de nu geldende Gastoestellenrichtlijn (2009/142/EG) in een verordening. Tegelijkertijd worden enkele onduidelijkheden verhelderd en wordt de procedure voor het melden van wijzigingen in de nationale gassamenstelling aangepast. Daarnaast wordt de structuur aangepast aan Besluit 768/2008/EG (NWK-besluit; dit Besluit bevat een gemeenschappelijk kader voor de productharmonisatiewetgeving van de EU).
- Richtlijn 2009/142 is in Nederland geïmplementeerd via de Warenwet. De richtlijn bood weinig ruimte voor interpretatie en is daardoor zonder aanvullende interpretatie opgenomen in onze nationale wetgeving. Omzetting van de richtlijn in een verordening zal daarom weinig tot geen invloed hebben op de nationale bewegingsruimte. Voor een goedwerkende interne markt voor gastoestellen is het van belang dat overal dezelfde eisen voor veiligheid en energieprestaties gelden. Europese samenwerking is hiervoor noodzakelijk. Nederland beoordeelt de subsidiariteit en proportionaliteit als positief.
- Nederland kan het voorstel van de Commissie steunen. Hoewel de voordelen van de verordening ten opzichte van de richtlijn beperkt zijn leidt de omzetting toe een helderder structuur en past het beter bij de feitelijke werking van de Europese regelgeving.

3. Samenvatting voorstel

a) *Inhoud voorstel*

- Het voorstel is feitelijk een omzetting van de nu geldende Gastoestellenrichtlijn (2009/142/EG) in een verordening. De huidige richtlijn beoogt een fundamenteel veiligheidsniveau binnen de Unie te creëren, terwijl tegelijkertijd gestreefd wordt naar een gelijk speelveld. Tijdens de omzetting worden enkele onduidelijkheden verhelderd en wordt de procedure voor het melden van wijzigingen in de nationale gassamenstelling aangepast.
- Volgens de Commissie is omzetting van de richtlijn in een verordening noodzakelijk omdat dit leidt tot vereenvoudigde regelgeving en een beter geharmoniseerde markt, zonder dat daarbij het toepassingsgebied wordt gewijzigd. Ook biedt het voorstel de mogelijkheid om enkele noodzakelijke technische wijzigingen aan te brengen. Daarnaast geeft de Commissie aan dat omzetting van de richtlijn in een verordening voordelig is omdat deze in lijn gebracht kan worden met besluit 768/2008/EG (NWK-besluit). Het beleid voor Europese productregelgeving is in 2008 vastgelegd in het Nieuw wetgevingskader (NWK). Dit kader bestond uit ondermeer verordening (EG) nr. 765/2008 met eisen inzake accreditatie en markttoezicht betreffende het verhandelen van producten en uit besluit nr. 768/2008/EG betreffende een gemeenschappelijk kader voor het verhandelen van producten. De stroomlijning aan het NWK omvat horizontale definities, stelt gelijke verplichtingen aan marktdeelnemers (fabrikanten, gemachtigden, importeurs en distributeurs) en voor traceerbaarheidseisen, harmoniseert conformiteitsbeoordelingsprocedures, scherpt de criteria voor aangemelde instanties aan, geeft eisen voor de aanmeldingsprocedure, stelt eisen aan de aanmeldende autoriteiten en geeft eenduidige regels voor de toepassing van de vrijwaringprocedure. Voorts wordt de verordening in lijn gebracht met de terminologie en bepalingen van het Verdrag van Lissabon. De bestaande comitéprocedures worden aangepast aan de procedure tot vaststelling van uitvoeringshandelingen en waar nodig de procedure tot vaststelling van gedelegeerde handelingen.

b) *Impact assessment Commissie*

Uit de beoordeling van de Commissie blijkt dat er drie opties zijn om de richtlijn te herzien, namelijk niets doen, niet-wetgevende maatregelen nemen in de vorm van stimuleren van vrijwillige acties en het nemen van wetgevende maatregelen nemen. De derde optie heeft de voorkeur van de Commissie omdat dit doeltreffender is dan de tweede optie en dit geen significante kosten met zich meebrengt voor de marktdeelnemers en aangemelde instanties.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid:

Het voorstel is gebaseerd op artikel 114 VWEU, gelijk aan de bevoegdheid waar de nu geldende gastoestelrichtlijn vanuit gaat. Er is sprake van een gedeelde bevoegdheid (art. 4 lid 2 sub a VWEU). Dit is volgens Nederland de juiste rechtsgrondslag.

b) Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel:

Subsidiariteit:

Het Nederlandse oordeel ten aanzien van subsidiariteit is positief. Het probleem van inconsistenties tussen de richtlijn en het besluit kan alleen door de EU-wetgever worden opgelost. Ook de problemen die worden veroorzaakt door ongelijke uitvoering van de richtlijn (ongelijk speelveld) en het bijbehorende toezicht door de lidstaten kunnen alleen met een gecoördineerd optreden op EU niveau worden aangepakt zoals vastgelegd in besluit 768/2008/EG. Het voorstel is in lijn met wat in 2008 aan noodzakelijke maatregelen is overeengekomen tussen de Raad en het Europees Parlement over het Nieuw Wetgevingskader.

Proportionaliteit:

Het proportionaliteitsoordeel is ook positief. De voorgestelde aanpak (gelijktrekken definities en wijze van toezicht op producten en keuringsinstanties) gaat niet verder dan nodig is om het doel (harmonisatie van het op de markt aanbieden van gastoestellen) te bereiken.

c) Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen:

Art.30 lid 4 van het voorstel geeft de Commissie de bevoegdheid om uitvoeringshandelingen vast te stellen om zo te komen tot een uniforme toepassing van de verordening ten aanzien van aangemelde instanties die niet of niet meer aan de vereisten voor hun aanmelding voldoen. Met de vaststelling van een uitvoeringshandeling kan de Commissie een aanmeldende lidstaat verzoeken om de nodige corrigerende maatregelen te nemen, en zo nodig de aanmelding in te trekken. Het gaat dus om de vaststelling van maatregelen van individuele strekking, waardoor uitvoering juridisch gezien voor de hand ligt. Nederland kan zich goed vinden in dit voorstel. Daarnaast acht Nederland de toepassing van de raadplegingsprocedure geschikt omdat dit in lijn is met art. 2 lid 3 van verordening 182/2011.

Nederland kan het voorstel van de Commissie voor een bevoegdheid om waar nodig gedelegeerde handelingen aan te nemen in overeenstemming met artikel 290 VWEU, met betrekking tot de inhoud en vorm van de mededelingen van de lidstaten inzake de gasleveringsomstandigheden op hun grondgebied, zodat rekening kan worden gehouden met technische ontwikkelingen, steunen. Het betreft hier een bevoegdheid tot wijziging van bijlagen (bijlage II). Juridisch gezien ligt delegatie

daarom voor de hand. Wel is Nederland van mening dat deze bevoegdheid niet voor onbepaalde tijd zou moeten zijn, maar voor een bepaalde tijd, hetgeen in lijn is met artikel 290 van het EU-werkingsverdrag.

5. Financiële implicaties en gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

De omzetting van de richtlijn in een verordening heeft geen consequenties voor de EU begroting.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

De financiële consequenties van het voorstel voor Rijksoverheid en decentrale overheden zijn beperkt. Uiteraard zal de nationale wetgeving aangepast moeten worden (de richtlijn en eventuele verwijzingen ernaar zullen moeten worden verwijderd) maar toezicht en handhaving blijven onveranderd. Eventuele budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline.

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

De financiële consequenties voor bedrijfsleven en overheden zijn eveneens beperkt. In de beginfase zullen ondernemingen mogelijk tijd en geld moeten steken in bekend worden met de regelgeving maar daar staat tegenover dat de nieuwe verordening mogelijk tot een eerlijker speelveld leidt in Europa waardoor de concurrentiekracht toe kan nemen. Dit is dan ook in het voordeel van de consument.

d) Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden en/ of bedrijfsleven en burger

De gevolgen voor de regeldruk en administratieve lasten zijn zeer beperkt of afwezig. Zoals al eerder vermeld werd is de inhoud van de nieuwe verordening vergelijkbaar met die van de richtlijn; slechts de manier van doorwerking van de regelgeving wordt gewijzigd.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Omdat de gastoestellenrichtlijn wordt omgezet in een verordening die rechtstreeks zal werken in rechtsorde van de lidstaten, zal de nationale regeling waarin de richtlijn is geïmplementeerd moeten worden aangepast. Deze nationale regeling is het besluit gastoestellen.

b) *Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en besluiten) met commentaar t.a.v. haalbaarheid*

De voorgestelde datum waarop de bepalingen van de verordening van toepassing worden ligt twee jaar en twintig dagen na de publicatie. Een uitzondering hierop bestaat uit de bepalingen van Hoofdstuk IV die zes maanden en twintig dagen na de publicatie van de verordening van toepassing worden. Hoofdstuk IV bevat bepalingen over conformiteitsbeoordelingsinstanties die door de lidstaten moeten worden aangewezen. Het kabinet acht de voorgestelde termijnen haalbaar.

c) *Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling*

Het voorstel bevat geen evaluatie- of horizonbepaling. Het kabinet acht dit vooralsnog niet noodzakelijk.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) *Uitvoerbaarheid*

Het voorstel is uitvoerbaar; geen wijzigingen ten opzichte van de huidige situatie.

b) *Handhaafbaarheid*

Het voorstel is handhaafbaar. De handhaafbaarheid verbetert doordat de verplichtingen aan marktdeelnemers en de traceerbaarheidseisen van producten eenduidig worden. De Commissie heeft het voorstel gedaan in de veronderstelling dat de nieuwe horizontale verordening Markttoezicht (BNC fiche, Kamerstuk 2012-2013, 22 112, nr. 1590) in werking is getreden als de verordening voor gastoestellen in werking treedt. De onderhandeling over deze verordening is echter nog niet afgerond en het is niet met zekerheid te zeggen of de horizontale verordening voor het markttoezicht op producten in werking kan gaan treden voordat het voorstel voor een verordening voor gastoestellen in werking zal treden. In dat geval zullen de referentie artikelen over markttoezicht uit besluit 768/2008 alsnog in de verordening voor gastoestellen moeten worden toegevoegd.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Doordat producenten in derde landen voortaan, vanwege de verordening, aan Unie-brede eenduidige procedures en administratieve vereisten moeten voldoen, kan het voorstel door deze stroomlijning bijdragen aan een betere markttoegang voor ontwikkelingslanden.

9. Nederlandse positie

Nederland kan het voorstel tot omzetting van de richtlijn in een verordening steunen. Hoewel de voordelen van de verordening ten opzichte van de richtlijn voor Nederland beperkt zijn leidt de omzetting tot een helderder structuur en past het beter bij de feitelijke werking van de Europese regelgeving. De geldende richtlijn wordt in Nederland feitelijk al als een verordening geïnterpreteerd. Aangezien dit niet in alle lidstaten het geval is zal een verordening bijdragen aan een verbetering van de werking van de interne markt voor gastoestellen.

Door stroomlijning van de verordening met het nieuwe wetgevingskader moeten producenten, importeurs en distributeurs voldoen aan eenduidige eisen en wordt de traceerbaarheid van producten aangescherpt. Hierdoor ontstaat een eenduidiger kader en kan het markttoezicht efficiënter worden uitgevoerd. Er ontstaat een gelijk speelveld in de markt. Nederland zet zich er voor in dat voor de terminologie, de vertaling naar het Nederlands en de toepassing van de procedures tot vaststelling van uitvoeringshandelingen en gedelegeerde handelingen in dit voorstel zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht bij de reeds aangenomen 9 Europese richtlijnen voor producten (Kamerstuk 2011–2012, 22 112, nr. 1304) die al in lijn zijn gebracht met besluit 768/2008/EG en het Verdrag van Lissabon.

De artikelen over markttoezicht op producten uit besluit 768/2008 zijn door de Commissie niet opgenomen in het voorstel. De reden is dat er tevens een horizontale verordening voor het markttoezicht op producten in onderhandeling is (zie BNC fiche, Kamerstuk 2012-2013, 22 112 nr. 1590). De onderhandeling over deze verordening is echter nog niet afgerond en het is niet met zekerheid te zeggen of het mogelijk is dat de horizontale verordening voor het markttoezicht op producten in werking kan gaan treden voordat het voorstel voor een verordening gastoestellen in werking zal treden. Om die reden is het kabinet van mening dat indien nodig de artikelen over markttoezicht uit besluit 768/2008 alsnog moeten worden ingevoegd als blijkt dat het voorstel voor een verordening persoonlijke beschermingsmiddelen eerder vastgesteld kan gaan worden dan de verordening markttoezicht op producten.

De verordening gaat net als de bestaande richtlijn uit van een systeem waarbij lidstaten hun gasleveringsomstandigheden moeten melden zodat fabrikanten hier in de ontwerpfase rekening mee kunnen houden. Nederland steunt dit stelsel aangezien hiermee de vrijheid van lidstaten in bepaling van de gasleveringsomstandigheden in stand wordt gehouden.

Fiche 5: Mededeling rol van de private sector in ontwikkeling

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Een sterkere rol voor de particuliere sector bij het streven naar inclusieve en duurzame groei in ontwikkelingslanden.

Datum ontvangst Commissiedocument

13 mei 2014

Nr. Commissiedocument

COM(2014) 263

Pre-lex

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0263&rid=1>

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

n.v.t.

Behandelingstraject Raad

Raad Buitenlandse Zaken

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Buitenlandse Zaken

2. Essentie voorstel

Het creëren van fatsoenlijke banen draagt bij aan duurzame en inclusieve economische groei en is een effectief wapen in de strijd tegen armoedebestrijding in ontwikkelingslanden. In lage- en middeninkomenslanden zorgt de private sector voor 90% van de werkgelegenheid, het merendeel in micro-, kleine en middelgrote ondernemingen. Deze mededeling doet een voorstel voor een strategisch kader voor de versterking van de rol van de private sector om tot inclusieve en duurzame groei te komen. Het strategisch kader komt tot uiting in de programmering van de EU-ontwikkelingshulp voor 2014-2020. In lijn met recente trends en ontwikkelingen onderkent de Commissie in de mededeling de essentiële rol van de private sector voor het bereiken van ontwikkelingsdoelstellingen.

De mededeling bestrijkt alle facetten van privatesectorontwikkeling.

Speciale aandacht gaat uit naar:

- Verbetering ondernemingsklimaat in lage- en middeninkomenslanden met aandacht voor fatsoenlijke banen, verbeteren van toegang tot financiering voor lokaal micro-, kleine en middelgrote ondernemingen en ondersteunen vrouwelijk ondernemerschap. Via EU-delegaties stimuleert de Commissie op lokaal niveau de inclusieve publiek-private beleidsdialoog door de werking van bestaande of nieuwe dialoogmechanismen te ondersteunen.
- Inzet van de private sector bij EU-ontwikkelingssamenwerking (landbouw en agro-industrie, duurzame energie, infrastructuur en sociale sectoren) als uitvoerings- en financieringspartner. Er zal meer rechtstreekse interactie worden gezocht met bedrijven en hun sectororganisaties via dialoogmechanismen op sectorniveau, om zo te streven naar meer betrokkenheid van de private sector en aan de markt ontleende oplossingen voor duurzame landbouw en agro-industrie, duurzame energie, infrastructuur en sociale sectoren.
- Betrekken van de private sector bij het realiseren van ontwikkelingsdoelstellingen via o.a. maatschappelijk verantwoord ondernemen, het faciliteren van publiek-private partnerschappen (PPP's), het vormen van strategische allianties met meerdere belanghebbenden en het definiëren van hun rol en verantwoordelijkheid in de wereldwijde ontwikkelingsagenda. In de dialoog met de private sector zullen bestaande initiatieven, zoals het recent opgerichte Beleidsforum over ontwikkelingsvraagstukken, worden versterkt om meer samenwerking te bereiken.
- Gebruik maken van het politieke gewicht van de EU ter ondersteuning van inclusieve en duurzame groei. De Commissie zal haar beleidsdialoog met partnerlanden gebruiken om meer bereidheid te creëren bij regeringen en lokale overheden om open discussies aan te gaan met vertegenwoordigers van de private sector. Het politieke gewicht van de EU hangt af van de mate waarin de Commissie en de lidstaten in staat zijn hun sterke punten en vaardigheden aan te spreken en samen te werken met een gezamenlijke visie. Dankzij betere donorcoördinatie en gezamenlijke programmering zal de EU met één stem spreken en zal zij meer rendement halen uit het feit dat zij in de meeste landen een van de grootste donoren is op het vlak van inclusieve en duurzame economische ontwikkeling.
- Innovatieve financieringsmodellen om extra middelen te genereren voor ontwikkeling en vergroting van impact van EU-steun, zoals het combineren van EU-subsidies met leningen of eigen vermogen van andere publieke of particuliere geldschieters (*blending*).

In de mededeling wordt geen nieuwe regelgeving aangekondigd.

3. Wat is de Nederlandse grondhouding ten aanzien van de bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit van deze mededeling en de eventueel daarin aangekondigde concrete wet- en regelgeving? Hoe schat Nederland de financiële gevolgen in, alsmede de gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten?

Bevoegdheidsvaststelling

De EU heeft een parallelle bevoegdheid op gebied van ontwikkelingssamenwerking, de bevoegdheid kan naast elkaar en gelijktijdig door de EU en door de lidstaten worden uitgeoefend (art. 4 lid 4 EU-Werkingsverdrag). Ontwikkeling van de private sector op terrein van ontwikkelingssamenwerking valt hieronder. De afgelopen tien jaar bedroeg de steun van de EU aan de ontwikkeling van de private sector gemiddeld €350 mln. per jaar. In het kader van coherentie voor ontwikkeling zoekt de Commissie naar aansluiting van het beleid ten aanzien van privatesectorontwikkeling met het EU-handelsbeleid en EU-beleid op het terrein van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Subsidiariteit

De Nederlandse grondhouding ten aanzien van de subsidiariteit is positief. Het door de EU gevoerde beleid ten aanzien van ontwikkeling van de private sector is complementair aan de inzet van haar lidstaten, ontwikkelingsfinancieringsinstellingen en andere ontwikkelingspartners. Belangrijk is dat de inzet van de EU en haar lidstaten goed op elkaar zijn afgestemd. De mededeling roept op tot betere donorcoördinatie en gezamenlijke programmering waardoor de EU meer rendement kan halen uit het feit dat zij in veel landen de belangrijkste speler is op privatesectorontwikkeling. Met haar grote economische en politieke gewicht is de EU goed gepositioneerd om overheden in lage- en middeninkomenslanden te overtuigen van het belang van een vruchtbaar ondernemingsklimaat, onder andere via de structurele beleidsdialoog tussen de Commissie en partnerlanden. Daarnaast kan de EU, beter dan de lidstaten afzonderlijk, via samenwerking en dialoog met de private sector de laatste helpen om positieve ontwikkelingsresultaten te boeken als onderdeel van haar zakelijke kernstrategie.

Proportionaliteit

De Nederlandse grondhouding ten aanzien van de proportionaliteit van de mededeling is positief. De mededeling schetst de hoofdlijnen van een strategisch kader voor de inzet van de Commissie ten aanzien van privatesectorontwikkeling voor de periode 2014-2020. De mededeling is een geschikt middel ter vaststelling van dit strategisch kader. De voorgestelde strategie is een adequate manier om de betrokkenheid van zowel lokale als Europese ondernemingen te vergemakkelijken en versnellen, om in de praktijk tot tastbare en positieve resultaten te komen. De voorgestelde aanpak (zoals bijv. het faciliteren van publiek-private partnerschappen en blending) is passend ten opzichte van de beoogde doelen en gaat niet verder dan noodzakelijk. Bovendien komt deze aanpak goed overeen met de Nederlandse praktijk.

Financiële gevolgen en regeldruk

De mededeling heeft geen additionele gevolgen voor de EU-begroting of voor de nationale begroting. De uitvoering van de mededeling zal niet leiden tot verhoogde regeldruk of administratieve lasten.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland verwelkomt de nieuwe mededeling over de rol van de private sector in ontwikkeling. Nederland is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de mededeling en de principes en criteria die in de mededeling zijn opgenomen voor interactie met de private sector komen goed overeen met het kader dat Nederland hanteert. De mededeling doet recht aan het belang van de private sector als aanjager van werkgelegenheid, groei, investeringen, handel en innovatie en de toegenomen rol die de private sector te spelen heeft in het behalen van ontwikkelingsdoelstellingen; door het scheppen van fatsoenlijke banen om inclusieve en duurzame groei teweeg te brengen.

Een rol die de private sector zelf ook bereid is op zich te nemen, zoals het huidige proces over de post-2015 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen laat zien.¹

Nederland onderschrijft de in de mededeling genoemde principes voor een sterkere rol van de private sector in ontwikkelingssamenwerking; criteria die Nederland zelf ook hanteert als uitgangspunten voor versterking van de private sector omwille van het bereiken van duurzame en inclusieve economische groei. Het betreft hier o.a. een focus op het creëren van fatsoenlijke banen, speciale aandacht voor kwetsbare groepen, nadruk op het boeken van resultaten en het creëren van kansen uit marktgebaseerde oplossingen.

Met haar grote politieke en economische gewicht is de EU goed gepositioneerd om overheden in lage- en middeninkomenslanden te overtuigen van het belang van een vruchtbaar ondernemingsklimaat. Het is hierbij van belang dat de Commissie-activiteiten goed zijn afgestemd met de bilaterale programma's van de lidstaten ten aanzien van privatesectorontwikkeling en dat de EU-inzet efficiënt en doelmatig is. Nederland zal hier aandacht voor vragen.

De door de Commissie voorgestelde stroomlijning van privatesectorontwikkeling in de relevante onderdelen van het EU-ontwikkelingssamenwerkingsprogramma (duurzame energie, duurzame landbouw en agro-industrie, digitale en fysieke infrastructuur en de groene en sociale sectoren) is positief. Dit sluit aan bij de uitvoering van de Nederlandse agenda voor hulp, handel en investeringen, waar Nederland goede ervaringen heeft met het betrekken van de private sector in de speerpunten van het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid, zoals voedselzekerheid en water. Dit sluit ook aan op het

¹ Unilever CEO Paul Polman maakte als enige vertegenwoordiger van het bedrijfsleven deel uit van het door de SGVN ingestelde 'High Level Panel' dat advies uitbracht over het mondiaal ontwikkelingsraamwerk na 2015, het jaar waarin de Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen aflopen.

topsectorenbeleid en de inzet vanuit specifieke topsectoren. Het belang dat de Commissie geeft aan het werken in allianties en samenwerkingsvormen tussen overheden, private sector, ngo's en kennisinstellingen wordt toegejuicht en sluit goed aan bij Nederlands beleid. Nederland speelt een voortrekkersrol bij het samenbrengen van de private sector, overheden en maatschappelijk middenveld om te werken aan maximale impact van ontwikkelingssamenwerking. Een goed voorbeeld hiervan is de rol van Minister Ploumen als co-voorzitter van Global Partnership². Nederland is van mening dat de rol van de Commissie op dit vlak vooral ligt op het terrein van publieke infrastructuur.

De mededeling onderschrijft het belang van fatsoenlijk ondernemen; de private sector wordt gevraagd zich aan de internationaal erkende richtlijnen en beginselen van maatschappelijk verantwoord ondernemen te houden. Tegelijkertijd roept de EU partnerlanden via politieke dialoog en EU handelspolitiek op om internationale standaarden voor werknemers te ratificeren en te implementeren en worden bepalingen over duurzame ontwikkeling opgenomen in handelsakkoorden tussen de EU en derden. Door inzet op verduurzaming van productieketens kan via privatesectorontwikkeling een waardevolle bijdrage worden geleverd aan duurzame productie voor mens en milieu. Dit is geheel in lijn met de Nederlandse nieuwe agenda voor hulp, handel en investeringen, zoals uiteengezet in de beleidsnota 'Wat de Wereld Verdient'.

Nederland ondersteunt het combineren van EU-subsidies met leningen of eigen vermogen van andere publieke of particuliere geldschieters (*blending*) als een belangrijk instrument om extra middelen te genereren voor ontwikkeling en de impact van EU-steun te vergroten. De EU speelt een leidende rol bij de verdere ontwikkeling van dit model, hierbij inhoudelijk gesteund door o.a. Nederland.

² Het Global Partnership for Effective Co-operation is opgericht tijdens de Busan conferentie over effectieve ontwikkelingshulp (December 2011). In de The first High-Level Meeting of the Global Partnership for Effective Co-operation, Mexico 15,16 april 2014, heeft Minister Ploumen de positie van co-voorzitter overgenomen van haar Britse collega Greening. <http://effectivecooperation.org/about/>

Fiche 6: Verordening verbod op visserij met drijfnetten

1. Algemene gegevens

Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een verbod op de visserij met drijfnetten, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 850/98, (EG) nr. 812/2004, (EG) nr. 2187/2005 en (EG) nr.1967/2006 van de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 894/97 van de Raad.

Datum ontvangst Commissiedocument

14 mei 2014

Nr. Commissiedocument

COM(2014) 265

Prelex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=1041954

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board

SWD(2014) 153 en SWD(2014) 154

Behandelingstraject Raad

Het voorstel zal worden behandeld in de visserijraad

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

- a) *Rechtsbasis* Artikel 3, lid 1, onder d) van het VWEU en Artikel 43, lid 2, van het VWEU exclusieve bevoegdheid
- b) *Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement*
Normale wetgevingsprocedure, gekwalificeerde meerderheid in de Raad, medebeslissing Europees Parlement
- c) *Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen*
n.v.t.

2. Samenvatting BNC-fiche

De Commissie stelt een algeheel verbod op het gebruik van drijfnetten in EU wateren voor. Met het verbod zou een einde gemaakt moeten worden aan de illegale visserij op tonijnachtigen en aan de bijvangst van dolfijnen, schilpadden en andere kwetsbare diersoorten met dit type net. Hiertoe wordt een aantal bestaande (technische maatregelen) verordeningen aangepast. Het verbod is nodig om een einde te maken aan de onduidelijke regelgeving van EU en lidstaten, waardoor ontduiking en misbruik daarvan mogelijk werd. Of een akkoord van de wetgever (Europees Parlement en Raad) vóór de gewenste datum van inwerkingtreding – 1 januari 2015 – haalbaar is, is de vraag. Nederland steunt het Commissievoorstel.

3. Samenvatting voorstel

Momenteel mogen EU-vaartuigen kleine drijfnetten aan boord hebben of gebruiken, behalve in de Oostzee, op voorwaarde dat de individuele of gezamenlijke lengte van de netten niet meer dan 2,5 km bedraagt en de netten niet zijn bedoeld voor de vangst van bepaalde tonijnsoorten. De Commissie vermoedt dat onduidelijke EU-regelgeving en een wildgroei aan nationale regelgeving door lidstaten hebben geleid tot misbruik en niet-naleving van de regels. Volgens recente gegevens uit wetenschappelijke studies zijn er nog steeds hardnekkige problemen met bijvangsten van beschermde walvisachtigen, zeeschildpadden, steur, etc. in met name de Middellandse Zee. Het onderhavige voorstel wijzigt de uitzonderingsbepalingen in een viertal verordeningen en trekt één verordening in, waardoor het gebruik van drijfnetten in zijn geheel verboden wordt.

Impact assessment Commissie

Het Impact assessment van de Commissie heeft een viertal scenario's laten toetsen: 1) status quo, 2) verdere aanscherping bestaande technische en controle maatregelen, 3) gedeeltelijke verbodsbepalingen, 4) totaalverbod. De Commissie schat dat ongeveer 800-3000 schepen drijfnetten gebruiken, met name in de Middellandse Zee en Zwarte Zee, maar constateert tegelijk dat er weinig bekend is van de exacte visserij-activiteiten, door gebrek aan wetenschappelijk onderzoek en controle. Illegale visserij op tonijnachtigen met drijfnetten gebeurt nog steeds. De Commissie is van mening dat optie 4 te verkiezen is aangezien deze het best voldoet aan de criteria relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en coherentie. Bovendien levert het de beste resultaten op het gebied van milieuschade en administratieve lasten. Meer dan de helft van de respondenten die bij de openbare raadpleging hebben geantwoord, met inbegrip van vissersverenigingen en ngo's, staan achter deze optie. De schade voor de visserijsector wordt beperkt geacht, aangezien het vaak om polyvalente vaartuigen¹ gaat, waarmee gedurende het jaar met verschillende vistuigen wordt gevist. Het aantal vaartuigen dat deze vorm van visserij beoefent, is maar een zeer beperkt deel van de sector. Echter, dat de kleine groep ondernemers die deze vorm van visserij beoefent hier hard door getroffen wordt, valt niet uit te sluiten.

¹ Polivalente vaartuigen zijn schepen die zonder verbouwing kunnen worden voorzien van verschillende vormen van visserij.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

- a) *Bevoegdheid* Artikel 3, lid 1, onder d) van het VWEU en Artikel 43, lid 2, van het VWEU, exclusieve bevoegdheid
- b) *Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel*
Vanwege de exclusieve bevoegdheid van de Unie is een subsidiariteitsoordeel niet nodig. Nederland beoordeelt de proportionaliteit positief. Het voorstel tot een verbod op visserij gaat niet verder dan nodig om het beoogde doel te verwezenlijken.
- c) *Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen*

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

- a) *Consequenties EU-begroting*
De voorgestelde maatregel brengt geen extra uitgaven voor de EU-begroting met zich mee.
- b) *Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden*
Er zijn geen financiële consequenties voor de rijksoverheid of decentrale overheden
- c) *Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger*
De Nederlandse vissers gebruiken geen drijfnetten. Daarom zullen er geen financiële consequenties zijn voor het bedrijfsleven en de burger.
- d) *Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger*
Via een verbod op visserij met drijfnetten wordt einde gemaakt aan de uitzonderingen in de EU-wetgeving. Hierdoor nemen de administratieve lasten af.

6. Implicaties juridisch

- a) *Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)*
geen
- b) *Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid*
Het verbod dient op 1 januari 2015 van kracht te zijn. Dit is mogelijk niet haalbaar, vanwege de verkiezingen van het Europees Parlement en de gevoeligheid voor met name de zuidelijke lidstaten.
- c) *Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling*
geen

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

- a) *Uitvoerbaarheid*
Dit voorstel leidt niet tot additionele lasten.

b) Handhaafbaarheid

Op dit moment bestaan er nog mogelijkheden in bestaande EU-wetgeving die het illegaal gebruik van drijfnetten eenvoudiger maakt. Dat maakt het voor autoriteiten bijzonder moeilijk om solide bewijzen van illegale activiteiten te verzamelen en ook uiteindelijk de regels te handhaven. Via een verbod wordt hieraan een einde gemaakt. Er wordt een duidelijk verbod ingesteld dat minder uitzonderingen toestaat en zo de handhaafbaarheid van het verbod op visserij met drijfnetten ten goede komt.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen, dit raakt alleen EU lidstaten

9. Nederlandse positie

Nederland is positief over een algeheel verbod op de visserij met drijfnetten en is blij met het voorstel van de Commissie. Met een verbod wordt een einde gemaakt aan de schade die deze visserijvorm berokkent aan kwetsbare mariene organismen als dolfinen, schildpadden en dergelijke.

De Nederlandse visserij maakt al geruime tijd geen gebruik meer van drijfnetten. Een verbod is daarmee niet alleen goed voor het milieu, maar leidt tevens tot een gelijk speelveld binnen de Unie. Het is evenwel belangrijk om een duidelijke definitie te krijgen van drijfnetten, om verwarring met andere netten te voorkomen.

Fiche 7: Mededeling 'De Europese film in het digitale tijdperk'

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

De Europese film in het digitale tijdperk; Een brug slaan tussen de culturele diversiteit en het concurrentievermogen

Datum ontvangst Commissiedocument

15 mei 2014

Nr. Commissiedocument

COM(2014) 272

Pre-lex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=1041960

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

n.v.t.

Behandelingstraject Raad

Nog geen behandeling in Raad voorzien

Eerstverantwoordelijk ministerie

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

2. Essentie voorstel

Deze mededeling van de Europese Commissie bestaat uit drie onderdelen:

1. Een uitgebreide, met cijfers onderbouwde, stand van zaken van de Europese filmsector.
2. Een uiteenzetting van de uitdagingen die volgens de Europese Commissie zouden moeten worden aangepakt om Europese films toegankelijk en aantrekkelijk te maken voor een breder publiek en om Europese films en filmbedrijven meer rendabel te maken.
3. Een conclusie die stelt dat er behoefte is aan debat tussen alle betrokken partijen en op alle niveaus over filmbeleid in Europa. De concrete actie in deze mededeling is dat de Commissie daartoe het Europees Filmforum op zal richten.

Ad 1. Stand van zaken

De Commissie constateert dat de meeste Europese films niet het volledige potentiële Europese en mondiale publiek bereiken, hoewel Europa een groot aantal speelfilms produceert. Tevens signaleert zij op Europees niveau een aantal gebreken binnen de sector, zoals:

- versnippering van productie en financiering
- beperkt aantal mogelijkheden en stimulansen om projecten te internationaliseren en vizier op verschillende markten te richten
- nadruk op productie en weinig aandacht voor distributie en promotie, ondanks de mogelijkheden door de digitalisering
- onvoldoende ondernemersvaardigheden en sector-overschrijdende partnerschappen.

De Commissie is van mening dat de Europese filmsector daardoor kansen mist om de diversiteit van de Europese culturen in de hele wereld uit te dragen, om het concurrentievermogen te verbeteren en om het bestaande handelstekort met derde landen, in het bijzonder met de Verenigde Staten, aan te pakken.

Ad 2. Uitdagingen

De mededeling heeft tot doel de complementariteit tussen het beleid van de lidstaten en het beleid van de EU te verbeteren. De Commissie benoemt daartoe een aantal uitdagingen, dat een aantal impliciete aanbevelingen met zich meebrengt. De belangrijkste daarvan zijn:

- Herzien van het financiële klimaat, op het gebied van de invulling van publieke financiering, nieuwe vormen van distributie en toegang tot private financiering via EU-instrumenten.
- Ontwerpen van een innovatief ondernemersklimaat; de ontwikkelingen in de sector vragen om flexibiliteit waardoor exploitanten kunnen experimenteren met nieuwe businessmodellen.
- Het creatief klimaat versterken; zowel samenwerking tussen filmacademies als tussen de filmsector en andere sectoren (zoals televisie, gaming en crossmedia), kan talentontwikkeling bevorderen. De bestaande programma's Creatief Europa en Erasmus+ kunnen daarbij ondersteuning bieden.
- Toegankelijkheid en 'publieksontwikkeling' (*audience development*); er moeten voldoende strategieën en instrumenten zijn die zowel de toegang tot als de vraag naar Europese films stimuleren. VOD en filmeducatie worden als voorbeelden genoemd.

Ad 3. European Film Forum

In het laatste onderdeel staat de enige concrete actie van de Commissie: om het debat over filmbeleid ook op Europees niveau te faciliteren, zal de Europese Commissie een Europees Filmforum oprichten. Dit forum wordt samengesteld uit geïnteresseerde partijen uit de verschillende lidstaten. Het forum is gericht op het delen van kennis en ervaringen en zal zich daartoe focussen op een debat over overheidsbeleid voor de film. Ze bouwt daarmee voort op eerdere voorstellen in de mededelingen over steun aan culturele en creatieve sector¹ en de Digitale Agenda voor Europa.²

3. Wat is de Nederlandse grondhouding ten aanzien van de bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit van deze mededeling en de eventueel daarin aangekondigde concrete wet- en regelgeving? Hoe schat Nederland de financiële gevolgen in, alsmede de gevolgen op het gebied van gelddruk en administratieve lasten?

Bevoegdheidsvaststelling

De mededeling noemt zelf geen grondslag of bevoegdheid, maar gelet op de inhoud betreft het hier in beginsel cultuur (artikel 6, sub c, VWEU) en wat betreft de grensoverschrijdende exploitatie ook de interne markt (artikel 4, tweede lid, sub a, VWEU). Cultuur is een bevoegdheid waar de Unie het optreden van de lidstaten kan ondersteunen, coördineren of aanvullen. De filmsector is deels een commerciële sector en heeft baat bij een goed functionerende interne markt, en een vrij verkeer van audiovisuele diensten. Gezien de economische uitdagingen op Europees niveau die de Commissie schetst, kan Nederland ermee instemmen dat de EU vanuit de bestaande bevoegdheid het klimaat voor samenwerking tussen ondernemingen in de filmsector bevordert (art. 173 VWEU in samenhang met artikel 6, sub b VWEU). Naast het industrieartikel heeft de Unie volgens artikel 167 (lid 2) van het VWEU-Verdrag de bevoegdheid om de culturele samenwerking tussen de lidstaten aan te moedigen en zo nodig hun activiteiten te ondersteunen en aan te vullen. Hetzelfde artikel 167 (lid 4) vraagt de Unie om in haar optreden uit hoofde van andere bepalingen van de Verdragen rekening te houden met de culturele aspecten, met name om de culturele verscheidenheid te eerbiedigen en te bevorderen.

Subsidiariteit

Nederland heeft een positieve grondhouding ten aanzien van de subsidiariteit. De filmsector is deels een commerciële sector en als zodanig deel van de interne markt. Waar deze samenwerking uitmondt in een vrij verkeer van audiovisuele producten/diensten tussen EU-lidstaten draagt deze ook bij aan

¹ Voor het BNC-fiche over deze mededeling zie: Kamerstukken II, 2012 – 2013, 22 112, nr. 1501 .

² Voor het BNC-fiche over deze mededeling zie: Kamerstukken II, 2012 – 2013, 22 112, nr. 1560.

de culturele doelstellingen van het Verdrag. De Nederlandse filmindustrie is gebaat bij een betere werking van de Europese markt.

De concrete actie die door de Commissie wordt medegedeeld, het Filmforum, is gericht op het bevorderen van de uitwisseling van ervaringen en gebruiken en het onderzoeken en delen van kennis over kwesties van gemeenschappelijk belang in de Europese filmsector. Dit overleg kan de Europese filmsector versterken door middel van stimulering van grensoverschrijdende distributie. Mede daarom is het Filmforum in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel. Indien de Commissie later nieuwe voorstellen als gevolg van deze mededeling presenteert, zal Nederland deze kritisch op inhoud en bevoegdheid beoordelen.

Proportionaliteit

De oprichting van het Filmforum is een relatief kleine maatregel, die is gericht op kennisuitwisseling. Dit voorstel staat in verhouding tot het te bereiken doel om het klimaat voor samenwerking tussen ondernemingen in de filmsector te bevorderen en is daarom proportioneel.

Financiële gevolgen

De kosten van het Filmforum, voor seminars, datacollectie en transnationale uitwisseling, worden opgevangen binnen het lopende Creative Europe programma.³ Het Filmforum sluit aan bij de doelstellingen van dit programma, die al grotendeels op de filmsector betrekking hebben. Duidelijk is dat de dekking voor het forum zal moeten worden gevonden binnen de bestaande financiële kaders van de EU-begroting 2014-2020 en dat deze moeten passen bij een weloverwogen ontwikkeling van de jaarbegroting.

Eventuele nationale budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline.

4. Nederlandse positie over de mededeling

In de Nederlandse reactie op het Groenboek over een convergerende audiovisuele wereld heeft Nederland gepleit voor terughoudendheid met Europese regulering en protectie van de audiovisuele industrie.⁴ Tegelijk staat Nederland positief tegenover grensoverschrijdende distributie van films in EU-lidstaten en daarbuiten en het huidige Nederlands filmbeleid stimuleert dit dan ook middels regelingen binnen het Nederlands Filmfonds.

³ Creative Europe is het programma van de Europese Commissie voor 2014-2020 voor steun aan de sectoren cultuur en media. Dit programma is onderdeel van de Meerjarenbegroting van EU.

⁴ Nederlandse reactie op het groenboek "voorbereiding op een volledig geconvergeerde audiovisuele wereld: groei creatie en waarden, blz. 2. Kamerstukken II, 2012 – 2013, 22 112, nr. 1659 (bijlage). Zie ook: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/consultation-green-paper-preparing-fully-converged-audiovisual-world-growth-creation-and-values>.

Nederland is gebaat bij een sterke Europese filmindustrie en een open filmmarkt. Zonder dat dit Europese regulering tot gevolg heeft, is het Europees Filmforum een instrument dat potentieel bij kan dragen aan grensoverschrijdende distributie. De beoogde kennisuitwisseling over hoe de nationale, regionale en EU-audiovisuele beleidskaders beter op elkaar aan kunnen sluiten kan hiertoe leiden. De keuze voor de oprichting van het Filmforum sluit goed aan bij de constatering dat er vanwege de eerder genoemde uitdagingen behoefte is aan debat, tussen alle betrokken partijen en op alle niveaus, over filmbeleid in Europa. In potentie kan dit bijdragen aan de versterking van de Nederlandse audiovisuele industrie in aanvulling op andere reeds bestaande programma's. Bovendien is het positief dat het Filmforum zal bestaan uit experts uit de filmsector, waardoor wordt gewaarborgd dat de gedeelde kennis in de filmsectoren van de individuele lidstaten terugvloeit.

Reactie op aanbevelingen

De mededeling roept op tot flexibiliteit waardoor exploitanten kunnen experimenteren met nieuwe businessmodellen en nieuwe releasestrategieën. In de reactie op de recente EU-consultatie over het auteursrecht heeft het kabinet al aangegeven dat Nederland voorstander is van het creëren van ruimte voor nieuwe bedrijfsmodellen.

Mede gegeven het nationaal topsectorenbeleid voor de creatieve industrie, waarin de nadruk ligt op het stimuleren van crosssectorale samenwerking, staat Nederland positief tegenover de oproep om de samenwerking van de filmsector met andere sectoren binnen en buiten de creatieve industrie te vergroten.